

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 370/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen alaikäisten kanssa lyhytaikaisesti työskentelevien rikostaustan selvittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sami Savion /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 370/2018 vp:

Millaisiin lainsäädännöllisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä varmistaakseen, että myös lyhytaikaisesti lasten ja nuorten kanssa työskentelevien henkilöiden rikostausta selvitetään työsuhteen alkamisen yhteydessä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) velvoittaa alaikäisten parissa työskenteleviä henkilöitä esittämään työnantajalle työ- tai virkasuhteeseen ottamisen yhteydessä rikosrekisteriotteen, josta ilmenevät esimerkiksi mahdolliset lapsen kohdistuneet rikokset samoin kuin seksuaali-, väkivalta- ja huumausainerikokset. Lain 2 §:n 3 momentin mukaan lakia ei kuitenkaan nykyisellään sovelleta tehtävissä, joissa työskentely kestää yhden vuoden aikana enintään kolme kuukautta. Laki on ollut voimassa vuoden 2003 alusta lähtien.

Kuten kysymyksessä todetaan, niin rikostaustan selvittämistä rajoittava kolmen kuukauden aikaraja on herättänyt hämmennystä ja lasten suojelemisen tavoitteen ei katsota tässä toteutuvan. Lyhytaikaisissa työsuhteissa työskentelevien rikostausta tarkastetaan aina uuden palvelussuhteen alussa, mikäli kolmen kuukauden aikaraja täytyy uuden palvelussuhteen aikana. Saamani tiedon mukaan sijaisia välittävän Seuren palveluksessa on huomattavan paljon lyhytaikaisina sijaisina työskenteleviä, joiden rikostaustaa ei lain mukaan saada selvittää. Alun perin lain säätämisen yhteydessä kolmen kuukauden aikarajalla haettiin joustavuutta työnantajan tarvitsemiin sijaisjärjestelyihin ja helpottamaan hallinnollista taakkaa. Työmarkkinat ovat kuitenkin muuttuneet ja sijaisjärjestelyjen tarpeet ovat lisääntyneet. Nykyään sijaisina toimii huomattavan paljon henkilöitä, joiden osalta rikostausta ei nykyisten sääntöjen perusteella tule selvitettäväksi ollenkaan.

Esitettyihin huoliin vastaamiseksi työ- ja elinkeinoministeriö on käynnistänyt virkamiesvalmistelun asiassa sen selvittämiseksi, voitaisiinko alle kolmen kuukauden kestävässä palvelussuhteessa antaa työnantajille mahdollisuus selvittää rikostausta myös näissä tilanteissa. Tämä malli antaisi mahdollisuuden työnantajille vaatia rikostaustaote myös lyhytaikaisilta sijaisilta, mutta turvaisi myös joustavuuden tarpeet.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 370/2018 vp

Lapsiasiavaltuutettu Kurttilan ehdotus siitä, että rikostaustan selvittäminen tehtäisiin maksuttomaksi vapaaehtoistoiminnan järjestäjille, kuuluu oikeusministeriön toimialaan. Asiaa koskeva laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä (148/2014) on ollut voimassa toukokuusta 2014 lähtien ja sen vaikutuksia on siten voitu seurata vasta suhteellisen lyhyen aikaa. Rikostaustan selvittämistä koskeva ote maksaa vapaaehtoistoiminnan järjestäjälle nykyisellään 12 euroa. Myös lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämistä koskevat otteet ovat niiden hakijoille maksullisia. Rikostaustan selvittämisen tekeminen maksuttomaksi vapaaehtoistoiminnan järjestäjille lisäisi Oikeusrekisterikeskuksen työtä ja kustannuksia ja poikkeaisi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämistä koskevasta menettelystä.

Helsingissä 15.10.2018

Työministeri Jari Lindström